

Un Estat fictici

JORDI GARCIA-PETIT / Acadèmic de número de la Reial Acadèmia de Doctors

AVUI. Dimecres, 27 de febrer del 2008

Kosovo vol passar -i els seus valedors ho accepten a ulls clucs- per allò que no és: un Estat. L'arada s'ha fet passar davant els bous i, arrodonint-ho amb un altre refrany, el bou passa per bèstia grossa. El sistema de normes i principis que formen l'ordenament jurídic de la societat internacional és encara fràgil, fins i tot travessa -paradoxalment en l'era de la mundialització- una fase de regressió del multilateralisme i de minva del sentit d'opinio juris en la pràctica exterior dels governs. Per això, convenia ser molt curós en la preservació de la legalitat internacional durant el procés de proclamació de la independència de Kosovo. Històricament, la secessió ha estat una de les formes d'aparició de nous Estats i sovint ha estat el final o l'inici d'episodis de violència armada. A la societat internacional contemporània, complexa i dinàmica, universal i interdependent, heterogènia i dividida per la riquesa, però mai com ara tan institucionalitzada i tan conscient del valor de la pau i la seguretat, la secessió forçosa ja no hi té cabuda.

NO ÉS CERT QUE TOTES LES DECLARACIONS d'independència siguin unilaterals. Sempre hi ha, en efecte, un acte de declaració d'independència, però no tindrà el caràcter d'unilateral si la independència és el resultat d'un acord entre les parts implicades, si és conforme a la Carta de les Nacions Unides i té l'aval del Consell de Seguretat. Exigència i alhora garanties, aquesta és la legalitat internacional. L'entitat que aspiri a ser Estat ha de tenir un territori, una població estable i'

homogeneïtat de la qual és indiferent al dret internacional sempre que es respectin les minories i un govern efectiu capaç de garantir un ordre intern i el funcionament dels serveis i de complir les obligacions exteriors. Ser sobirà vol dir no dependre de cap altre ordre jurídic que no sigui el dret internacional. Des d'una perspectiva jurídica i internacional - l'únic criteri vàlid en una qüestió tan seriosa com és el sorgiment d'un nou Estat-, la competència estatal està configurada pels elements d'exclusivitat, autonomia i plenitud. Cap dels elements esmentats no es dóna a Kosovo, protegit per les forces de l'OTAN, tutelat per la missió civil de l'ONU i aviat per la de la UE , assistit i subvencionat per poder subsistir mínimament . Si s'hi donessin, aquells elements, no hi hauria problema: l'Estat que existeix de fet, existeix de dret.

MENTRE NO REUNEIXI ELS REQUISITS necessaris, Kosovo no serà més Estat perquè el reconeixin els EUA i uns quants Estats més, ni deixaria de ser-ne, d'Estat, perquè no el reconeixin Sèrbia i Rússia. El reconeixement internacional d'Estats és un acte lliure i discrecional, de naturalesa jurídica i d'efectes merament declaratius -"constatem que tal entitat és un Estat"-, però influït a vegades per motivacions polítiques i d'oportunitat. Tant és així, que el reconeixement pot ser notòriament prematur a fi de consolidar situacions fictícies o per obtenir algun benefici de la situació creada. No hi ha una obligació internacional de reconèixer, com tampoc no hi ha un deure internacional de no reconèixer explícitament en el supòsit d'il·legalitat de la independència.

LA POSICIÓ DEL GOVERN ESPANYOL DE NO reconèixer Kosovo és legítima per la discrecionalitat pròpia del reconeixement i serà correcta mentre es fonamenti, com ha dit el ministre d'Afers Estrangers, en el respecte de la legalitat internacional i no en consideracions de política

interior. Retreure-li aquesta posició, acusant-lo de no respectar el dret a decidir dels kosovars albanesos és confondre el dret a la democràcia amb el dret internacional que regula les relacions internacionals.

LA PRECIPITADA INDEPENDÈNCIA del singular Kosovo és menys que un precedent i més que un mal exemple: ha convertit l'opressor en espoliat i el botxí en víctima.